

# Gæssene i Bygholm Park

## Nær natur

**Vildgæs beskrives altid som kloge, sky og mistænksomme fugle, som man ikke får at se på tæt hold, fordi de overflyver byer og bebyggelser i stor højde, og fordi de ikke slår sig ned på steder, hvor mennesker færdes.**

I den forbindelse er grågæs ingen undtagelse, og som den eneste vildgås, som yngler i Danmark, træffes de derfor normalt kun ynglende i rørbe - voksede søer og moser med uforstyrret ro spredt over landet.

Der er imidlertid undtagelser, og disse er bl. a. Utterslev Mose ved København og Bygholm Park i Horsens, for her yngler grågæssene tæt på mennesker.

Grågæssene har ynglet i parken i hvert fald de sidste 30 år - og så vidt jeg kan huske også i ca. det samme antal, d. v. s. 2-3 par. I forbindelse med omlægningen aft parkeringspladsen ved Byghoim Parkhotel i parken, blev der fra enkeltes side ytre frygt for, at denne p-plads ville give så meget mere aktivitet, at gæssene ville forsvinde, men det har vist sig, at disse bekymringer var ubegrundede, for grågæssene er i parken i samme antal som tidligere.

De sidste år har her været 2-3 ynglende par samt 3-4 voksne fugle, som ikke ynglede - formentlig ungfugle, som ikke har været gamle nok endnu ti at stifte familie eller par,

som har fået reden ødelagt, og i år er der et lignende antal. Gæslingerne er allerede nu ved Sankthans større end vildænder, men alligevel følger de pænt tæt ved far og mor, og det er et meget fint syn, når de kommer gående eller svømmende i en lang række med den voksne *gås* foran til at bestemme retnin-gen og gasen bagest som sikkerhedsgivende bagtrop.

### Familiesammenhold

Det tætte familiesammenhold varer ved, også efter at gæslingerne kan flyve, ja, det varer egentlig ved fra gæslingerne er kommet ud af æggene og helt til næste forår.

Hen på sommeren, når gæslingerne er blevet i stand til rigtigt at flyve, forlader de Bygholm Park og trækker - tror jeg - ud til Nørrestrand, hvor man i hvert fald om aftenen kan iagttage flokke af grågæs, som under stor larm flyver ind på græs- og stubmarker nord for Nørrestrand.

Hen på efteråret forlader grågæssene Danmark for at tilbringe vinteren under varmere himmelstrøg, hvor de kan finde noget grønt at spise, og da kan man under trækket se en gåseflok i stor højde som et V-tegn på himlen. Grågæs,

som sådå flyve langt, flyver

nemlig i denne meget karakteristiske formation, givetvis for at spare ressourcer, fordi de på denne måde bryder luftmodstanden for hinanden, og jeg har hørt, at det er de stærkeste fugle, som flyver forrest, hvor luftmodstanden er størst, og herved hjælper de stærke de yngre og svagere fugle.

### Trygge i parken

Jeg har først i artiklen

at en så årvågen og sky fugl alligevel yngler så tæt på mennesker, som tilfældet er i Bygholm Park. Normalt er det sådan, at hvis man nærmer sig en grågåseflok, vil den lette på rigtig lang afstand, og dette gæider givetvis også de gæs, som yngler i Bygholm, men når først gæssene er i parken, er de helt trygge ved mennesker, og man kan komme ind på få meters afstand af dem.



*En canadagås blandt grågæs. (Foto: K.E. Laursen)*

Det er min opfattelse, at gæssene gennem generationer er blevet klar over, at de ikke bliver jaget i Bygholm, at denne viden nu følger den flok, som yngler her, og at det er samme slægt af grågæs, måske med enkelte udefra, som er blevet parret ind i flokken, der yngler her år efter år.

Gæssene i Bygholm Park er absolut et besøg værd, og navnlig i den tid, hvor gæslingerne er små, er det meget fint at se, hvorledes de gamle forældrefugle passer på de yndige små, sorgløse, gulgrå "d uboller". I øvrigt er fuglelivet i Bygholm altid et besøg værd, for på en ganske almindelig dag her i *år* så jeg følgende fugle: Gråkrage, allike, hus-skade, grågås, gråand samt diverse brogede krydsningsænder, ringdue, tyrkerdue, fasan - en stor, flot kok i øvrigt -

hættemåge, blishøne,

! munk, havesanger, skovspurv, gråspurv, musvit, blåmejse, star - og herudover sad der en fiskehejre i et af træerne ovre på en af øerne i den store sø, og der var en skarv på fiskeri i den *sø*, hvor der er en træbro over, og at der er noget af fiske efter, beviste skarven, for mens vi stod og så på den, fangede den en ål på vel ca. 30 cm, som den havde et langvarigt besvær med at få ned.

### En sjældenhed

Herudover var der en sjældenhed, for mellem grågæssene gik der en stor, stålgrå gås med sort hals og hvid kindplet - en canadagås. Canadagæs er et fremmedelement i vor natur. De er oprindeligt indført hertil som prydfugle tii dyre-

parker og lignende steder, og så har de forvildet sig til naturen. Jeg har hørt, at de har ynglet som fritlevende, men i hvor stort omfang ved jeg ikke. Derimod har jeg set en svensk film som viste, at derovre har canadagåsen etableret sig som fritlevende ynglefugl med en vis succes. Om gåsen i Bygholm Park er resultatet af, at canadagæs yngler i Danmark eller den blot er undsluppet fra fangenskab, er ikke nemt for mig at sige, men jeg hælder måske mest til det første, for fuglen er relativt sky.

M. h. t. fuglens tilstedeværelse i den danske natur har jeg også nogle blandede følelser. Canadagåsen er en stor, flot gås, men den er et unaturligt element i vor fugleverden.

I øvrigt var der masser fuglebørn at se, for udover de

halvstore grågæslinger, var der små gråandeællinger, halvstore blishønekyllinger og næsten nyklækkede, henrivende små sorte

!, så der var virkelig n

! øvrigt så flot som aldrig før med store arealer med gule ranunkler og rødilla dagpragtstjerner.

### Noget særligt

Vi har i Bygholm Park måske landets smukkeste i sin art - og så ligger den kun 10 minutters gang fra Horsens centrum. Dette gør den til noget særligt, og jeg kan kun opfordre byens befolkning til at besøge den, for man finder ikke noget så godt i nogen anden dansk by, og medvirkende hertil er bl. a., at vi har gæssene i parken.